

BLI MED INN I BOKA

Undervisningsforløp til bøkene *Musse & Helium legger en plan!* og *Musse & Helium. Den hemmelighetsfulle verden* av forfatter Camilla Brinck

Målgruppe: 1. trinn

Tid: 45-60 min

Utstyr og forberedelser:

- Høytaler
- Lapp til å lese opp i steg 10
- Gjør klar presentasjon med illustrasjoner/tekst fra bøkene til forløpet (PowerPoint, se materiell)
- Gjør klar musikk til steg 2 og steg 9
- Gjør klar lyd via nettside til steg 12 (motorveilyder)

- Rydd klasserommet slik at pulter og stoler er stilt i en hestesko med plass til hele klassen
- Still opp en pult som «portal» i døra. Pynt den gjerne med tekstil, lyslenke

Materiell

- Presentasjon – PowerPoint – illustrasjoner og tekst

Undervisningsforløp (dramaforløp) utviklet av:

Drama- og teaterpedagogene, www.dramaogteater.no

Undervisningsforløpet steg-for-steg

1. Oppstart utenfor klasserommet

- Elevene stiller opp i en rekke. Tilfeldig rekkefølge eller lærer bestemmer ut fra hva som kan være en god rekkefølge for plassene i klasserommet. Elevene skal sitte ved pulter i hestesko, gjerne i den rekkefølgen de kommer inn når forløpet starter, eller annen løsning som navneskilt på pultene.
- Lærer viser bøkene *Musse & Helium legger en plan!* og *Musse & Helium. Den hemmelighetsfulle verden*. Fortell at elevene skal bli med inn i bøkene. Dere skal lese *Musse og Helium lager en plan!* sammen. Underveis i boka skal dere stoppe opp, bli med inn og leke at dere er Musse, Helium og Sigge fra boka.

2. Anslag

Portalritual

- Musikk i bakgrunnen. Musse & Helium på eventyr:
<https://open.spotify.com/track/2WVICnZnFW9tNQ68kkfPW2?si=9dd212da16734c7b>
- Elevene “blir” musene Musse og Helium når de kryper gjennom portalen og får «musenese».
- For å komme inn i klasserommet kryper elevene under en portal (pult som er stilt i døråpningen med f.eks. tekstil over og lyslenke inni). Når de kommer ut av portalen, får de en svart prikk (teatersminke/farge) på nesa av lærer.

Sette seg ned i hestesko

- Forsidebildet til boka *Musse & Helium legger en plan!* vises på skjerm
- Elevene setter seg ned ved pultene som er stilt opp i hestesko

3. Introduksjon til Musse & Helium universet

Introdusere Musse, Helium, foreldrene, Camilla og Sigge:

- Vis illustrasjoner av hovedkarakterene i boka på skjerm (Powerpoint), mens du introduserer dem og *superkort* forteller hva som har skjedd i bok 1-5. Forslag til introduksjon:

- Vis bilde av Musse (tvillingbror) og Helium (tvillingsøster) i køyeseng:

“Her er Musse (pek på bildet av ham på skjermen) og Helium (pek på henne). De er tvillinger.

- Vis bilde av Camilla:

“De bor hos en snill dame med blått hår som heter Camilla. Foreldrene måtte sende av gårde Musse & Helium fra et sted som kalles Dyreriket da de var veldig små musebarn, fordi noen som kalles duejegere ville kidnappe dem. Da havnet de hos Camilla i Menneskeverden, for at de skulle være trygge”

- Vis bilde av hullet i veggen:

“Musse og Helium visste ikke at de hadde foreldre, før de en dag fant et hull i veggen. Det hullet var en portal, som gjorde at de kom til Dyreriket».

- Vis bilde av foreldrene til Musse og Helium (konge og dronning):

“Der fortalte noen at foreldrene er konge og dronning i Dyreriket. Det betyr jo at Musse & Helium er prins og prinsesse! Foreldrene har ikke sett barna sine, Musse & Helium, siden de var veldig små musebarn».

- Vis bildet av Musse & Helium i køyeseng på nytt:

«Musse & Helium fant ikke foreldrene - og nå er de tilbake i Menneskeverden for å lete. Camilla har lest i avisen at en dame har sett noen små mus med vanlige klær. Det må jo nesten være foreldrene som er kommet til Menneskeverden for å lete etter barna sine, eller?»

- Vis bilde av Sigge:

“Sigge er en kul nabokatt som er venn med Musse & Helium. Han er også fra Dyreriket».

4. Les og vis bilder fra boka - med aktiviteter underveis

- Vis boka *Musse & Helium legger en plan!* Forklar at dere skal være et lag som leser boka sammen. Dere leser på stor skjerm/tavla sånn at alle kan se. Bla gjerne også i boka (papirutgaven) fra side til side når dere bytter side på skjerm/PowerPoint, det gjør det mer konkret at dere faktisk leser hele boka sammen.

Pek på ordene (lesefinger på skjermen) og les høyt sammen.

- Se an hva elevene (de som kan lese litt) blir med på. Alle replikker gjentas, og noen enkeltord, som BANG! Dunk! Hurra! etc. Alt som gjentas gir alle opplevelsen av å mestre og å være med på å lese, uansett lesenivå. Bruk gjerne stemme som passer med replikkene, som glad stemme, rope osv.

5. Aktivitet - Rolleintervju Musse & Helium - om å ikke finne foreldrene

- Etter å ha lest de fire første sidene, be 3-4 elever om å svare i rolle som Musse eller Helium:

Hvordan det er å ikke finne foreldrene dine? Du har ikke sett dem siden du var veldig liten.

Hvorfor: For å gjøre tydelig hovedplottet. Planen de skal lage dreier seg om å finne foreldrene, som de ikke har sett siden de var helt små musebarn.

Tips: Start gjerne med en som rekker opp hånda, og fortsett å spørre bortover rekken i hestskoene for å gi ordet også til elever som ikke rekker opp hånda. Det er selvsagt lov å si «vet ikke» osv., men dette grepet pleier å gjøre at noen som nøler litt kaster seg uti leken med å svare i rolle.

6. Aktivitet - snakkeboble

- Snakkeboble på s. 9. Vis på skjerm og les først siden uten tekst i snakkeboblen (bilde uten tekst i snakkeboblen i PowerPoint)

- Be alle elevene gjøre som Musse og Helium på bildet. Musse holder potene på ørene. Helium holder potene på kinnene. Mim at dere gjør det - alle sammen samtidig.

- Vis neste bilde (Powerpoint) med tekst “Hurra!” på s.9 i snakkeboblen - etter nedtelling:

1-2-3. Elevene skal lese og si høyt det som står i snakkeboblen (de som kan lese ordet, leser). Ha

nedtelling en gang til. Alle blir med å gjenta ordet i snakkeboblen: "Hurra!"

7. Aktivitet - Sove - og sprette opp

- På s.11 sier Sigge at han har en plan, men først må de sove. Be ganske enkelt elevene legge seg ned med hodet på pulten for å "sove" som om de er Musse & Helium. Kanskje noen snorker, kanskje noen drømmer...
- På s.12 Les "Neste morgen spratt musene opp". Be de "sovende" Musse & Helium (elevene) sprette opp 1-2-3!
- Les videre sammen, lærer og elevene, s. 13-23

8. Introduser flere karakterer i boka - støvdottene Dusty og Puffy

- På s. 23 er det nødvendig med litt "kjøtt på beina" til historien som fortelles i den korte Leseløve-utgaven *Musse og Helium legger en plan!* (historien finnes i lengre versjon i bok 6). Introduser støvdottene Dusty og Puffy. Forklar at de skal hjelpe Musse & Helium til å lure Camilla, slik at hun ikke ser at de er borte. Da kan de lete etter foreldrene sine uten at Camilla er redd for dem. Dusty og Puffy skal flytte rundt på pappfigurene, sånn at Camilla tror at pappfigurene er Musse og Helium på ekte.

9. Aktivitet - Pappfigurer - lek (variant av dansestopp)

- Etter å ha lest s. 23 og forklart om Dusty og Puffy
- Elevene kommer inn i hestskoene. De skal alle være "pappfigurer" av Musse eller Helium. La dem øve en runde på å stå i frys/stå helt stille uten å bevege noe, som om de er en pappfigur.
- Lærer skal være Camilla. Stå med ryggen til. Når musikken stopper og Camilla snur seg, må alle "pappfigurene" være i frys. De som beveger seg blir sett av Camilla (men de blir ikke ute av leken).

Musikk - Musse & Helium på eventyr:

<https://open.spotify.com/track/2WVICnZnFW9tNQ68kkfPW2?si=9dd212da16734c7b>

10. Aktivitet - Lese og mime – pakke ryggsekkene

- Les s. 24 og 25. Si replikkene, det Musse og Helium sier, i kor.
- Fortell at det var Sigge som kom med sekkene de skal pakke i. Han har fått dem med seg fra en i Dyreriket.
- Fortell hva dere pakker, mens dere mimer det alle sammen samtidig. Enkle bevegelser for å vise at dere f.eks. dytter en pute ned i en sekk.

Musse pakker:

- Hodepute (gjør litt gøy ut av det, be alle mime at de holder en "pute" i hendene, så skal de "kaste de den opp i lufta" og "gripe" puta, før den pakkes ned i sekken. Gjør dette alle sammen samtidig, få dem med ved å telle 1-2-3 kast!

Lærer spiller at du finner en lapp i bunnen av sekken når du pakker ned puta.

Les opp lappen (lapp du har lagt klar f.eks. i ermet, teksten er hentet fra bok 6):

"Kjære Musse. Ryggsekken din kommer til å fylles opp med magiske presanger og redskaper. Det skjer når du er klar. Det gjør også den magiske kraften din"

Helium pakker:

- Tannbørste og tannkrem (mim at dere pakker det, som om dere er Musse/Helium)
- Vis/mim at Helium finner plutselig noe hardt som er gjemt i sekken. Hun drar tingen opp, og ser at det er en stor, blank, rød kule.

- Vis bilde av Musse, Helium og Sigge - rød kule PowerPoint
Forklar: "Så ser hun gullfargede bokstaver. Det står: Må bare brukes i nødstilfelle" (tekst hentet fra bok 6). Spør gjerne elevene hva det betyr med «nødstilfelle».

Til slutt - pakke hårbørste og Dronteklumpen:

- Spør elevene hva mer de tror Musse pakker, noe han alltid har med seg. Gi hint om at han er veldig opptatt av sveisen sin og pek på den på bildet, hvis ikke forslaget "hårbørste" kommer kjapt. Mange av barna gjetter det, fordi det vet dette om Musse.

- Fortell at Sigge kommer med noe han kaller Dronteklumpen. Vis bilde av den gule Dronteklumpen, som skal pakkes i sekken til Musse. Mim og kjenn litt på å ha en "geleaktig", gul dronteklump i hånda, og pakk den forsiktig ned i sekken

- Nå er sekkene klare, til de skal gjøre det som er planen: Å lete etter foreldrene

11. Les resten av boka *Musse & Helium legger en plan!*

- S. 26-29. Elevene er med på å gjenta i kor når det er replikker, det vil si det som blir sagt av Musse, Helium og Camilla. Fortell litt for å utfylle teksten i boka, som at aha - de skal sove for å gjøre seg klare til den store planen - å finne foreldrene

12. Aktivitet - Fortelling og lekeløype røret under motorveien

- Vise elevene bok 6 *Musse & Helium. Den hemmelighetsfulle verden*. Fortell at den handler om fortsettelsen på det vi leste sammen i boka *Musse & Helium legger en plan!*

- Ha høytlesing av s. 73-79 i bok 6 **eller fortell en kortversjon** av det som skjer. For eksempel (legg utskrift av denne kortversjonen inn i boka):

"Neste morgen dukker Sigge opp i vinduskarmen. De skal gjøre det de har planlagt. De skal finne foreldrene til Musse & Helium. Sigge ber Musse & Helium om å komme til vinduskarmen. De ser ut av vinduet, ned, langt ned. Hvordan skal de komme seg ned? "Nå skal Dronta vise hva hun bestemmer seg for å gjøre for å hjelpe", sier Sigge og åpner sekken. Dronteklumpen forvandler seg til et langt og seigt slim, og lager en rutsjebane av seg selv fra vinduskarmen og ned til gata".

- Vis illustrasjon fra boka som viser Dronte-rutsjebanen (Powerpoint)

"Helium, Musse og Sigge sklir i full fart på rutsjebanen ned på gata. Da alle tre er nede, trekker Dronteklumpen seg sammen til en liten klump igjen og hopper opp i ryggsekken til Musse. Sigge sier at de må over den store motorveien. Han har full kontroll på hvordan de skal klare det uten å bli flat som en pannekake. Det kommer de til å bli hvis de krysser på feil tidspunkt og havner under et bildekk. De skal gå gjennom et gammelt vannavløp, et stort rør. Det røret går under motorveien"

Røret under motorveien

- Vis illustrasjon Musse, Helium og Sigge i røret (PowerPoint)

- Lærer ber alle reise seg, skyve stolene bak seg - og stille seg bak pultene

(Sjekk at det er klar bane under pultene, og rydd unna sekker/innesko e.l. om det trengs)

- Pek på pultene i hestskoene. Beskriv at oppå pultene er den bråketete motorveien med mange biler i full fart. Under pultene er RØRET. Vis hvor røret fortsetter, der det ikke er pulter (for å få en sammenhengende løype (røret). Forklar at når lærer gir beskjed, skal vi alle sammen samtidig leke at vi er Musse & Helium. Vi skal gå gjennom røret under motorveien.

- For å forsterke stemningen/leken: Fortell mens du holder deg for nesa at det lukter råtne egg og søppel i røret, mens du bøyer deg ned til "røret"/pultene. Det er nemlig gammelt, stinkende vann i bunnen av røret. Vi tar poten foran musenesen vår mens vi går.

- Føttene lager en klaskete lyd. Evt. vis og få dem med på klaskete bevegelser når de kryper.

- Sett på lyd av motorvei. De hører bilene på motorveien!

Lyd av motorvei: <https://www.vegvesen.no/trafikkinformasjon/langs-veien/stoy-langs-vei/lyden-av-vegtrafikk/> (still inn på forhånd, ved å klikke "ferdig" etter volumet er passe og still inn på f.eks. 100 km/t, 20000 biler i døgnet)

- La elevene krype i røret en eller to runder (pass på at den første husker at røret fortsetter i klasserommet der det mangler pulter i den åpne delen av hesteskoen)

Det er lurt å følge litt med på en elev, og måle ut fra den når dere skal avslutte - så det blir ca 1-2 runder. Skru av lyden av motorveien, be dem riste av det skitne fra røret og sette seg ved pultene igjen.

13. Les/fortell og aktivitet - Se ut over byen

- Vis bilde av byen de kommer til (PowerPoint)

- Høytlesing s. 83 bok 6 fra første linje "Endelig kom de ut i frisk luft igjen, og da..."

til etter første linje s. 84. Eller fortell i kortversjon at da Musse, Helium og Sigge kom ut av røret sto de oppe i skogkanten og fikk se det her (bildet av byen)

- Be alle Musse, Helium og Sigge (alle elevene) reise seg og stå ved/oppå pultene/stolene og se ut over byen. De skal se på bildet og tenke ut en idé - hvordan skal de finne foreldrene i byen. Hvor skal de lete først? Hvordan skal de komme seg dit? Kan det være noe farlig de må passe seg for? De er jo bittesmå mus i den store byen. Kan de få hjelp av noe de har i sekkene?

La dem tenke litt, mens du stiller spørsmålene (svare i neste steg)

- Elevene setter seg ned igjen ved pultene/blir stående (se an)

14. Rolleintervju Musse & Helium

- Still spørsmålene fra steg 13 på nytt til elevene i rolle som Musse & Helium, et spørsmål om gangen. Spør så mange som det er "tålmodighet" til i rommet, det er gøy å høre litt fra mange av dem.

15. Avslutning

- Snakk med elevene om hva som er annerledes når dere leser en bok på denne måten slik at de "blir med inn i boka".

- Fortell/avtal med elevene at dere skal lese/høre på lydbok resten av boka *Musse & Helium. Den hemmelighetsfulle verden* en annen gang, for å finne ut hvordan det går med planen deres.

- Avslutt gjerne med noen runder til med «pappfigur-dans» (steg 9)